

Слово і його лексичне значення.

Лексико-стилістичні синоніми. Антоніми. Пароніми

1. Прочитайте діалог. Дайте письмову відповідь на запитання у робочому зошиті.

2. Прочитайте уважно та запам'ятайте.

Лексичне значення слова — зміст слова; це історично закріплена у свідомості людей співвіднесеність слова з певним предметом, станом, дією, ознакою предмета та ін.

Плутанина близькозвучних слів призводить до **лексичної помилки**.

Лексичні помилки виникають унаслідок:

- 1) уживання слова в невластивому йому значенні;
- 2) невдалого добору синонімів;
- 3) сплутування близькозвучних слів (паронімів);
- 4) уживання зайвих слів (плеоназм);
- 5) повторення спільнокоренових слів (тавтологія);
- 6) калькування російських слів і словосполучень;
- 7) використання російських слів замість українських;
- 8) уживання беззмістовних слів, зайвих у мовленні (слова-паразити);
- 9) уживання фразеологізмів у невластивому значенні.

4. Доберіть замість пропусків потрібні слова у реченнях:

Замість паспорта можна подати	про народження.
Це було натхненне й поетичне	в коханні.
На вході чергові обов'язково перевіряють	особи.
Лейтенант уважно занотував	очевидця події.

5. Визначте речення, у якому немає лексичної помилки

Салон італійської мебелі «Кватроченто» запрошує: новий сезон відкрито!

Ломбард «Свіжа копійка» видає позики під залог ваших автомобілів.

Магазин «Усе для дому»: наші дрібнички допоможуть зробити уют у вашій оселі!

Агенція «Без проблем» - це офіційне обслуговування всіх ваших міроприємств.

Фірма «Бутоньєрка» - живі квіти цілодобово для будь-якої події у вашому житті.

Вища школа активно впроваджує в навчальний процес інноваційні технології.

Молодь України - це передовий авангард нашої незалежної держави.

Ще й досі тривають дискусії та суперечки вчених щодо походження видів.

Важко уявити сучасне життя без засобів масової інформації та мас-медіа.

6. Визначте речення, у якому виділено синоніми

Я знаю вас, я не скажу нікому що ми давно не **товариші**, а **друзі**.

На тлінну стеблиночку пам'яті нанизано **вічність** і **мить**.

Не **забувайте** **незабутнє**, воно вже інеєм взялось!

По самісінький горизонт насій собі **клопотів** і **гризот**.

Тримати **слово** і **удар** тримати - що ще не вмієм ми у цім житті?

Чи ж **неповторне** можна **повторити**?

Я не **скрипковий** ключ, а **журавлинний** тобі над полем в небі напишу.

Що **засне**, а що й **розбудиться**, чорний сон віків не збудеться.

8. Установіть відповідність між словами-антонімами

Слово	Антонім
☐ багатий	☐ упертий
☐ безвусий	☐ мовчазний
☐ бадьорий	☐ літній
☐ балакливий	☐ убогий
	☐ зморений

9. Утворіть словосполучення

☐ відкрити	☐ книжку
☐ розкрити	☐ планету
☐ відчинити	☐ вікно
☐ розгорнути	☐ злочин
	☐ намет

10. Утворіть словосполучення

☐ голосити	☐ промову
☐ оголосити	☐ на перевагах
☐ розголосити	☐ таємницю
☐ наголосити	☐ з горя
	☐ вирок

11. Доберіть до кожного фразеологізму синонім

Фразеологізм	Синонім
☐ зарубати на носі	☐ виводити на чисту воду
☐ бувати в бувальцях	☐ облизня піймати
☐ сісти в калюжу	☐ намотати на вус
☐ зривати маску	☐ стелитися під ноги
	☐ знати, де раки зимують